

**ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพ
รายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร**

**The effects of accounting competence and internal control on the quality of
financial reports of accountants in Bangkok**

พุทธิดา สุริยะ^{1*}, ประเวศ เพ็ญวุฒิกุล², ทิรวุฒิ ยังสุข³
Puttida Suriya^{1*}, Prawas Penvuttikul², Tirawut Yangsook³

^{1,2,3} บัณฑิตมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

^{1,2,3} Master of Accountancy Program, Faculty of Accountancy, Sripatum University

Corresponding author's e-mail: psspu14@gmail.com^{1}, pravasyx248@gmail.com², Tirawut.yo@spu.ac.th³

Received: July 4, 2024

Revised: August 15, 2024

Accepted: August 26, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น 400 ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน ผลจากการศึกษา ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีในด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ด้านทักษะในการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะในการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า หากผู้ทำบัญชีมีการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งองค์กรมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้อะไรรายงานทางการเงินมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้ผู้ทำรายงานทางการเงินทั้งภายในและภายนอกสามารถนำข้อมูลในรายงานทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี, การควบคุมภายใน, คุณภาพรายงานทางการเงิน

Abstract

The purposes of this research aimed to study the effects of accounting professional competence on the quality of financial reports of accountants in Bangkok and study the effects of internal control on the quality of financial reports of accountants in Bangkok. This study employed a quantitative approach, it was collected data from a sample by using a questionnaire. The researchers analyzed a total of 400 data points that included percentages, means, standard deviations, and multiple regression analyses to test the hypothesis. The results of the study found that the professional competence in accounting and internal control affects the quality of financial reports made by accountants in the Bangkok Metropolitan Area. The study found that the following accounting competencies have a positive effect on the quality of financial reports, professional knowledge, technology skills, making and presenting accounting data for decision-making, interpersonal interaction and communication, and internal control in the control environment, risk assessment, control activities, information and communication, and monitoring and evaluation. This effect is statistically significant at the 0.05 level. From the study, it can be concluded that if accountants have developed their professional competencies continuously and the organization has effective internal controls, it will make the financial reports of high quality. As a result, both internal and external users of the financial reports can use the information in the financial report to make their efficient decisions.

Keywords: accounting professional competency, internal control, quality of financial report

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียนได้มีการรวมตัวกันเป็นเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและจัดทำ “เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)” ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และการค้าแบบไร้พรมแดน (globalization) ส่งผลให้วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในสภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวเช่นนี้ และยังสามารถแข่งขันได้สูงขึ้นในสภาวะการค้าแบบไร้พรมแดน (ณัฐภัทร หงษ์พงษ์, 2560) ซึ่งผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกบัญชี รวมถึงจัดทำรายงานทางการเงินตามที่สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดไว้ บุคลากรทางด้านบัญชีจึงถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการผลักดันให้องค์กรมีรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถนำข้อมูลในรายงานทางการเงินไปวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจ และส่งผลให้เกิดความสนใจที่จะลงทุนในองค์กรนั้นต่อไป ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจึงต้องมีการพัฒนาสมรรถนะในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในการสื่อสาร เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้การจัดทำรายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ณัฐวรรณ ศรีสุข, 2560)

นอกจากนี้ กระบวนการควบคุมภายในขององค์กร เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารงานขององค์กร และเป็นพื้นฐานสำคัญที่ใช้ในการควบคุมขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์กร การควบคุมภายในที่ดีจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ลดช่องโหว่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและความผิดพลาด ดังนั้น

ข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากการดำเนินงานที่ดีจึงมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ การทำงานด้านบัญชีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดเวลาในการทำงาน และลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้น้อยลง (แพรวารี จุ่มดวง, 2560) การจัดทำรายงานทางการเงินมีคุณภาพ คือ รายงานทางการเงินที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม สามารถเปรียบเทียบกันได้ สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ มีความทันเวลา และความเข้าใจได้

การสร้างการแข่งขันทางการเงินขององค์กร การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมถึงการพัฒนาระบบการควบคุมภายในขององค์กรให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จะทำให้องค์กรสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในการค้าแบบไร้พรมแดนได้ นอกจากนี้ จะส่งผลให้องค์กรสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ในการจัดทำรายงานทางการเงิน ผู้บริหารสามารถใช้ดุลยพินิจในการเลือกใช้นโยบาย วิธีปฏิบัติทางบัญชี รวมถึงการประมาณการทางบัญชีตามทางเลือกที่มาตรฐานได้กำหนดไว้ (สิริพรรณ โกมลรัตน์มงคล, 2562) ซึ่งหากผู้ทำบัญชีขาดสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีหรือมีสมรรถนะทางวิชาชีพที่ไม่เพียงพอ รวมถึงการควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพ อาจส่งผลให้รายงานทางการเงินไม่มีคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลในรายงานทางการเงินไม่ได้สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง เช่น ผู้บริหารเลือกใช้ดุลยพินิจเพื่อประโยชน์ส่วนตัว จะทำให้ข้อมูลที่ใช้รายงานทางการเงินภายนอกได้รับจะบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดต่อการตัดสินใจ เป็นต้น

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาผลกระทบของสมรรถนะของนักบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารายงานทางการเงินให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากรายงานทางการเงินถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ใช้ทางการเงิน ผู้บริหาร ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น รวมถึงเจ้าหนี้ ที่จะนำข้อมูลต่าง ๆ ในรายงานทางการเงินมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น คุณภาพของรายงานทางการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ใช้ทางการเงิน ผู้บริหาร ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น รวมถึงเจ้าหนี้ ได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์ เพื่อให้การตัดสินใจนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องและแม่นยำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ และทักษะอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (ธนิษฐา ชีวพัฒน์พันธุ์, 2558) และตามที่ ญัตติธรรมณ ศรีสกุล (2560) กล่าวว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีสมัยใหม่ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนและควบคุมการเงิน ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถในการวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการคาดการณ์ปัญหา 2) ด้านการตรวจสอบภายใน ที่เน้นการตรวจสอบความถูกต้องและประเมินการปฏิบัติงานภายในองค์กร 3) ด้านการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานและการนำเสนอข้อมูลที่น่าเชื่อถือ 4) ด้านความรู้และทักษะด้านบัญชี ที่เน้นความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพในการ

ปฏิบัติงานทางบัญชี และ 5) ด้านจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามหลักจริยธรรมและคุณธรรมในวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

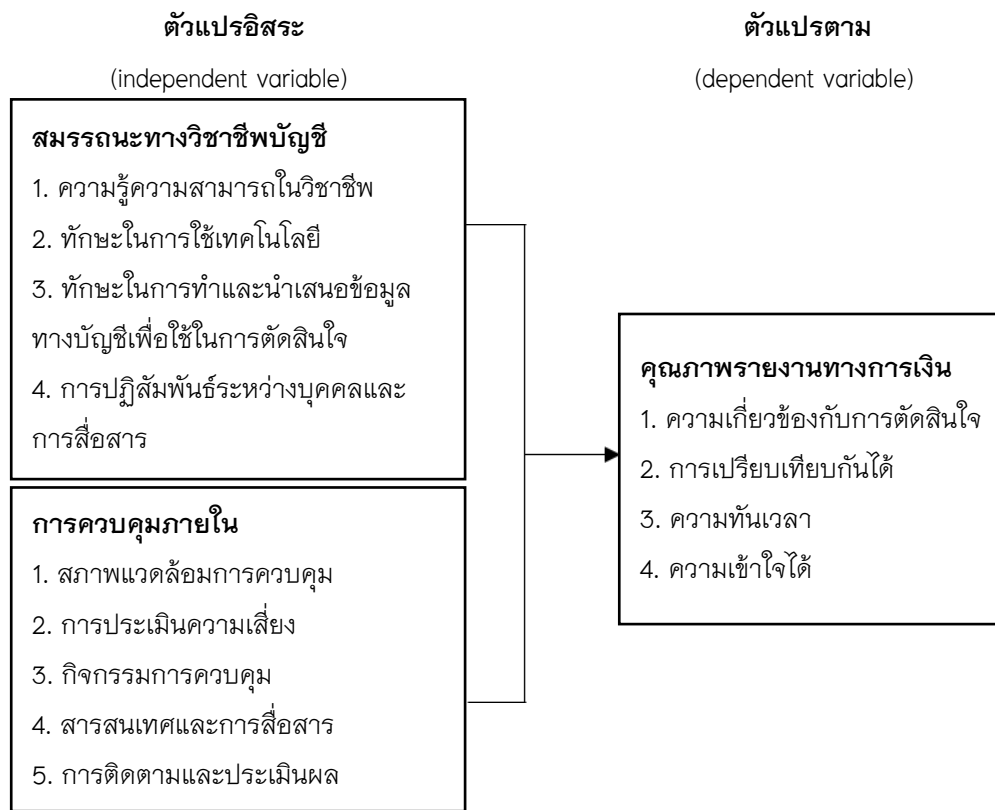
คุณภาพรายงานทางการเงิน หมายถึง ลักษณะที่ทำให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานทางการเงิน ตามมีลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินตามสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดทำกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557) (Conceptual Framework for Financial Reporting (Bound Volume 2013 Consolidated without early application)) ซึ่งเป็นไปตามหลักการภายใต้กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงที่ออกโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board: IASB)) โดยมีผลบังคับใช้แทนแม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552) ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2557 เป็นต้นไป โดยที่กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557) กล่าวถึง แนวคิดหลักเกี่ยวกับการจัดทำและการนำเสนอการเงินแก่ผู้ใช้งบการเงิน กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557) ได้เปลี่ยนแนวคิดลักษณะเชิงคุณภาพจากเดิมที่กำหนดเป็นลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน (qualitative characteristics of financial statements) มาเป็นลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ (qualitative characteristics of useful financial information) โดยระบุว่าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่สุดต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม หรือเจ้าหนี้อื่นในปัจจุบันและอนาคต ต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน (fundamental qualitative characteristics) 2 ประการ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (relevance) และความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (faithful representation) ทั้งนี้ ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์อันเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมสามารถถูกเสริมด้วยลักษณะเชิงคุณภาพเสริม (enhancing qualitative characteristics) 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถเปรียบเทียบได้ (comparability) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (verifiability) ความทันเวลา (timeliness) และความสามารถเข้าใจได้ (understandability) (ธนิษฐา ชีวพัฒน์พันธุ์, 2558)

การควบคุมภายใน ตามความหมายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลาง และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการที่กำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารและพนักงานทุกระดับในองค์กร เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบตามแนวทาง (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission: COSO) 5 ประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีต้นแบบหลักของกรอบแนวคิดงานวิจัยมาจากการทบทวนผลงานวิจัยของ ณีฐรรมณ ศรีสุข (2560) เพ็ญภา เชาวนา (2560) แพรวรารี จุ่มด้วง (2560) สุทธาทิพย์ บุญสำลี (2560) อรรถพร ต้นพิพัฒน์อารีย์ (2560) จิตรลดา สี่หามาตย์ (2561) จิรวุฒิ แดงสอาด (2561) ปิยธิดา จุลมิตร

(2562) สิริพรรณ โกมลรัตน์มงคล (2562) ยุพาภรณ์ โมหังหว่า (2563) นิรมล คชแก้ว (2564) ธนศักดิ์ กุศลสร้าง (2564) มณีวรรณ ศรีปาน (2564) มาลินรัตน์ มั่งคั่ง (2564) วารุณี ฤทธิขจร (2564) และวิไลรัตน์ เพ็ชรหึง (2564)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 28,624 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากรโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ได้เท่ากับ 394.49 เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวก จึงได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์กรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเนื้อหาของการวิจัยเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข 3) นำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน

3 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (IOC: Index of Item Objective Congruence) 4) หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วคำนวณหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาความเชื่อมั่น (alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้ต้องมากกว่า .7 ยิ่งค่าใกล้ 1 มากเท่าไร แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป จากการทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้ พบว่าแบบสอบถามทุกส่วนมีค่า IOC มากกว่า .50 ทุกส่วน ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า แบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม (questionnaire) โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์จากนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสมรรถนะของนักบัญชี 3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการควบคุมภายใน และ 4) ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร บทความ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การหาค่าร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน และการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ที่ได้กำหนดระดับความเห็น 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Linker's rating scale) จากนั้นนำค่าที่ได้จากลิเคิร์ต มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งสามารถแปลความหมายความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยสูตรเบสท์ (Best อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว จะแทนค่าด้วยสัญลักษณ์ "r" โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 จนถึง +1.0 หากพบว่าค่า r เข้าใกล้ -1.0 หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันเชิงตรงกันข้าม แต่หากค่า r มีค่าเข้าใกล้ +1.0 หมายความว่าตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน หรือตัวแปร 2 ตัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 หมายความว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เป็นการทดสอบความสัมพันธ์และข้อสมมติฐานระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (ศิริชัย กาญจนาวาสี, 2544) จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4 ที่ได้เก็บรวบรวม โดยการวิเคราะห์เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามตามสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์สมมติฐาน คือ สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	4.42	.50	มากที่สุด
ทักษะในการใช้เทคโนโลยี	4.15	.57	มาก
ทักษะในการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชี เพื่อใช้ในการตัดสินใจ	4.40	.47	มากที่สุด
การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร	4.36	.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.33	.39	มากที่สุด

จากตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= .39) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมากตามลำดับต่อไปนี้ 1) ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= .50) 2) ทักษะในการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= .47) 3) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= .52) และ 4) ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= .57)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
สภาพแวดล้อมการควบคุม	4.37	.52	มากที่สุด
การประเมินความเสี่ยง	4.37	.49	มากที่สุด
กิจกรรมการควบคุม	4.35	.52	มากที่สุด
สารสนเทศและการสื่อสาร	4.30	.55	มากที่สุด
การติดตามและประเมินผล	4.33	.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.34	.40	มากที่สุด

จากตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับต่อไปนี้ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .52) 2) การประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.49) 3) กิจกรรมการควบคุม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .52) 4) การติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= .55) และ 5) สารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .55)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.46	.51	มากที่สุด
การเปรียบเทียบกันได้	4.57	.44	มากที่สุด
ความทันเวลา	4.58	.47	มากที่สุด
ความเข้าใจได้	4.60	.44	มากที่สุด
โดยรวม	4.56	.38	มากที่สุด

จากตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .38) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับต่อไปนี้ 1) ความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .52) 2) ความทันเวลา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .47) 3) การเปรียบเทียบกันได้ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .52) และ 4) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .55)

การอภิปรายผล

การทำวิจัย เรื่อง ผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ ได้ดังนี้

1) สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะในการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ผลการวิจัยสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ทักษะในการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะในการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ

2) คุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความเข้าใจได้ ผลการวิจัยคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความทันเวลา ด้านการเปรียบเทียบกันได้ และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ตามลำดับ

3) การควบคุมภายใน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม การสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล ผลการวิจัยการควบคุมภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม การติดตามและประเมินผล และสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ

4) คุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความเข้าใจได้ ผลการวิจัยคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความทันเวลา ด้านการเปรียบเทียบกันได้ และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ตามลำดับ

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หากผู้ทำบัญชีได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีในทุก ๆ ด้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านบัญชี การจัดทำ

และนำเสนอข้อมูลรายงานทางการเงินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เป็นต้น ให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงองค์กรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายใน ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล จะส่งผลให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น ด้านความทันเวลา ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเข้าใจได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ เป็นต้น ซึ่งรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพนั้น จะทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินทั้งภายในและภายนอกได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพ และสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องผลกระทบของสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี คือ คุณลักษณะที่เป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ และทักษะอื่น ๆ ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานทางวิชาชีพบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ทักษะในการใช้เทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้กับการทำงาน ทักษะในการทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชี เพื่อใช้ในการตัดสินใจตามที่กำหนดและเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูล รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารในการประสานงานกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร และนักบัญชีในยุคปัจจุบันต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้เป็นกระบวนการ แผนการจัดการองค์กร และวิธีการที่ผู้บริหารและพนักงานกำหนดขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการควบคุม การประเมินความเสี่ยงที่เป็นกระบวนการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมที่เป็นนโยบายหรือวิธีการ เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง สารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการรับและส่งข้อมูลการควบคุมภายในและการติดตามและประเมินผลซึ่งเป็นกระบวนการประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง ควบคุมไปกับการคุณภาพรายงานทางการเงินหมายถึงลักษณะที่ทำให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินของกิจการเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่ช่วยให้ผู้ใช้ทราบผลการดำเนินงานในอดีตและประเมินเหตุการณ์ในอนาคตได้ การเปรียบเทียบกันได้ทั้งกับรายงานของกิจการเดียวกันในช่วงเวลาต่างหากหรือกับกิจการอื่น ความทันเวลาที่จะช่วยให้ผู้ใช้ตัดสินใจได้ทันความต้องการ และความเข้าใจได้แม้ข้อมูลจะซับซ้อนแต่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางบัญชี และด้านอื่น ๆ เพื่อให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินทั้งภายในและภายนอกสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เนื่องจากการควบคุมภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยข้อมูลในรายงานทางการเงินนั้น

สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานในอดีตที่ผ่านมา รวมถึง ช่วยในการประเมินเหตุการณ์ในอนาคตได้อีกด้วย ซึ่งรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้ใช้รายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งต่อไป เห็นควรให้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มอื่น เช่น ในเขตพื้นที่ปริมณฑล ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ เป็นต้น เพื่อให้ได้งานวิจัยที่หลากหลายมุมมอง พร้อมทั้งสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยในแต่ละพื้นที่ มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับพื้นที่นั้น ๆ

2.2 ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์ ที่เจาะกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และได้ผลการวิจัยที่ชัดเจน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). การจำแนกประเภทของข้อมูลธุรกิจตามพื้นที่. สืบค้น 6 กุมภาพันธ์ 2567, จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th/index>
- จิตรลดา สีหามาศย์. (2561). ความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐ ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จิรวุฒิ แดงสอาด. (2561). ผลกระทบของสมรรถนะของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสิงห์บุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ณัฐภัทร หงษ์พงษ์. (2560). ผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ณัฏฐ์รณณ ศรีสุข. (2560). สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนศักดิ์ กุลสรสร้าง. (2564). ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีและผลการดำเนินงานขององค์กรในภาคตะวันตกของประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนิษฐา ชิวพัฒน์พันธุ์. (2558). สมรรถนะของพนักงานบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีตามทัศนะของหัวหน้างานบัญชี. วารสารวิชาการ RMUTT Global Business and Economics, 10(2), 141–152.
- นิรมล คชแก้ว. (2564). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการจ้างงานการเงินของธุรกิจ SMEs ในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2543). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย = Statistical analysis for research :a step by step approach. นครปฐม: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปิยธิดา จุลมิตร. (2562). ทักษะวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจกีฬาในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

- เพ็ญภา เชาวนา. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับคุณภาพกำไร กรณีศึกษา: บริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- แพรวารี จุ่มด้วง. (2560). ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มณีวรรณ ศรีปาน. (2564). สมรรถนะนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจและนวัตกรรมดิจิทัล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาลินรัตน์ มั่งคั่ง. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ยุพารณ โมหังหว่า. (2563). ปัจจัยความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดีส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วารุณี ฤทธิขจร. (2564). สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี กรมการเงินทหารอากาศ. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิไลรัตน์ เพ็ชรหิิง. (2564). สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และการตรวจสอบภายในภาคราชการที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริพรรณ โกมลรัตน์มงคล. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุทธาทิพย์ บุญล่ำลี. (2560). ประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของโรงเรียนในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อรรถพร ตันพิพัฒน์อารีย์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.